

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 138/23

Λουξεμβούργο, 13 Σεπτεμβρίου 2023

Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου στην υπόθεση T-65/18 RENV | Βενεζουέλα κατά Συμβουλίου

Το Γενικό Δικαστήριο απορρίπτει την προσφυγή της Βενεζουέλας κατά των περιοριστικών μέτρων της Ένωσης

Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχοντας υπόψη την επιδείνωση της κατάστασης όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα, το κράτος δικαίου και τη δημοκρατία, έλαβε, στις 13 Νοεμβρίου 2017, περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Βενεζουέλα¹. Τα μέτρα αυτά προέβλεπαν, κατ' ουσίαν, την απαγόρευση της πώλησης, προμήθειας, μεταφοράς ή εξαγωγής εξοπλισμού που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για εσωτερική καταστολή και υπηρεσιών που σχετίζονται με τον εν λόγω εξοπλισμό και με στρατιωτικό εξοπλισμό σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα στη Βενεζουέλα ή προς χρήση στη Βενεζουέλα.

Στις 6 Φεβρουαρίου 2018 η Βενεζουέλα άσκησε προσφυγή ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης με αίτημα την ακύρωση του κανονισμού 2017/2063, κατά το μέρος που οι διατάξεις του την αφορούν. Στη συνέχεια, η Βενεζουέλα προσαρμοσε την προσφυγή της ώστε αυτή να βάλει και κατά της απόφασης 2018/1656 και του εκτελεστικού κανονισμού 2018/1653², πράξεων με τις οποίες το Συμβούλιο, αντιστοίχως, παρέτεινε και τροποποίησε τα περιοριστικά μέτρα που είχε λάβει.

Με απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2019, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την ως άνω προσφυγή ως απαράδεκτη, με το σκεπτικό ότι τα επίμαχα μέτρα δεν επηρέαζαν άμεσα την έννομη κατάσταση της Βενεζουέλας³. Επιληφθέν αιτήσεως αναίρεσε που άσκησε η Βενεζουέλα, το Δικαστήριο αναίρεσε⁴, στις 22 Ιουνίου 2021, την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου κατά το μέρος που με την τελευταία κρίθηκε απαράδεκτη η προσφυγή της Βενεζουέλας καθόσον είχε ως αίτημα την ακύρωση των άρθρων 2, 3, 6 και 7 του κανονισμού 2017/2063, ανέπεμψε δε την υπόθεση ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου προκειμένου αυτό να αποφανθεί επί της ουσίας.

Με τη σημερινή απόφασή του, **το Γενικό Δικαστήριο απορρίπτει το σύνολο των επιχειρημάτων που πρόεβαλε η Βενεζουέλα προς στήριξη του αιτήματός της για την ακύρωση των άρθρων 2, 3, 6 και 7 του κανονισμού 2017/2063.**

Πρώτον, κατά το Γενικό Δικαστήριο, η Βενεζουέλα δεν έχει δικαίωμα ακρόασης πριν από τη λήψη των επίμαχων

¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2017/2063 του Συμβουλίου, της 13ης Νοεμβρίου 2017, σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Βενεζουέλα (ΕΕ 2017, L 295, σ. 21).

² Απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2018/1656 του Συμβουλίου, της 6ης Νοεμβρίου 2018, για την τροποποίηση της απόφασης (ΚΕΠΠΑ) 2017/2074 σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Βενεζουέλα (ΕΕ 2018, L 276, σ. 10), και εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2018/1653 του Συμβουλίου, της 6ης Νοεμβρίου 2018, για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) 2017/2063 σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Βενεζουέλα (ΕΕ 2018, L 276, σ. 1).

³ Απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2019, Βενεζουέλα κατά Συμβουλίου, [T-65/18](#).

⁴ Απόφαση της 22ας Ιουνίου 2021, Βενεζουέλα κατά Συμβουλίου (Affectation d'un État tiers), [C-872/19 P](#), βλ., επίσης, [AT αριθ. 112/21](#).

μέτρων, τα οποία συνιστούν μέτρα γενικής ισχύος. Πράγματι, το δικαίωμα ακροάσεως εφαρμόζεται σε ατομικά μέτρα που λαμβάνονται εις βάρος ενός προσώπου και δεν μπορεί να γίνει επίκλησή του στο πλαίσιο της λήψης μέτρων γενικής ισχύος.

Επιπλέον, η ακρόαση της ενδιαφερόμενης τρίτης χώρας πριν από τη λήψη περιοριστικών μέτρων που θέτουν σε εφαρμογή επιλογή εξωτερικής πολιτικής θα ισοδυναμούσε με υποχρέωση του Συμβουλίου να διεξαγάγει με τη χώρα αυτή συζητήσεις που προσομοιάζουν με διεθνείς διαπραγματεύσεις. Τούτο θα καθιστούσε άνευ ουσίας το αποτέλεσμα που επιδιώκεται με την επιβολή περιοριστικών μέτρων εις βάρος της εν λόγω χώρας, ήτοι την άσκηση πίεσης σε αυτήν προκειμένου να προκληθεί μεταβολή της συμπεριφοράς της.

Δεύτερον, όσον αφορά την υποχρέωση αιτιολόγησης που υπέχει το Συμβούλιο, το Γενικό Δικαστήριο επισημαίνει ότι η συνολική κατάσταση που οδήγησε στη λήψη των περιοριστικών μέτρων, καθώς και οι σκοποί που αυτά επιδιώκουν, εκτέθηκαν εκτενώς από το Συμβούλιο και δεν μπορούσαν να μην είναι γνωστά στη Βενεζουέλα.

Τρίτον, όσον αφορά τα επιχειρήματα που στηρίζονται σε ανακρίβεια των πραγματικών περιστατικών και σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως της πολιτικής κατάστασης στη Βενεζουέλα, το Δικαστήριο διαπιστώνει, αφενός, ότι το Συμβούλιο στηρίχθηκε σε αξιόπιστες και βάσιμες πληροφορίες προκειμένου να εκτιμήσει την κατάσταση στη Βενεζουέλα, χωρίς η τελευταία να αποδείξει ότι τα πραγματικά περιστατικά των οποίων έγινε επίκληση ενέχουν ανακρίβειες. Αφετέρου, το Συμβούλιο ήταν σε θέση να κρίνει ότι, κατά τον χρόνο έκδοσης του προσβαλλόμενου κανονισμού, είχαν αποδειχθεί επαρκώς η διάπραξη βιαιοπραγιών και η υπερβολική χρήση βίας καθώς και η προσβολή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η υπονόμηση της δημοκρατίας στη Βενεζουέλα και ότι υπήρχε κίνδυνος επανάληψης τέτοιων περιστατικών στο μέλλον. Επομένως, το Συμβούλιο δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως καθόσον διαπίστωσε την ύπαρξη περιπτώσεων υπονόμησης της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου καθώς και καταπατήσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Βενεζουέλα.

Τέταρτον, το Γενικό Δικαστήριο απορρίπτει τα επιχειρήματα της Βενεζουέλας που αφορούν την επιβολή παράνομων αντιμέτρων και την παραβίαση του διεθνούς δικαίου. Συναφώς, καταρχάς, το Γενικό Δικαστήριο κρίνει ότι τα επίμαχα περιοριστικά μέτρα δεν συνιστούν αντίμετρα, δεδομένου ότι τα συγκεκριμένα περιοριστικά μέτρα δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του σχεδίου άρθρων σχετικά με την ευθύνη των κρατών για διεθνώς παράνομες πράξεις, όπως εγκρίθηκε το 2001 από την Επιτροπή Διεθνούς Δικαίου των Ηνωμένων Εθνών. Επιπλέον, κατ' εφαρμογή της νομολογίας, το Γενικό Δικαστήριο απορρίπτει το επιχειρήμα της Βενεζουέλας ότι το Συμβούλιο δεν έχει αρμοδιότητα να λάβει τα εν λόγω μέτρα χωρίς την προηγούμενη άδεια του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ). Το Γενικό Δικαστήριο προσθέτει ότι η Βενεζουέλα δεν απέδειξε την ύπαρξη «γενικής πρακτικής που γίνεται αποδεκτή ως δίκαιο», η οποία να επιβάλλει στο Συμβούλιο την υποχρέωση να λαμβάνει τέτοια άδεια πριν από τη θέσπιση περιοριστικών μέτρων. Εν συνεχεία, το Γενικό Δικαστήριο απορρίπτει τα επιχειρήματα της Βενεζουέλας που στηρίζονται σε παραβίαση των συμφωνιών του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ). Συγκεκριμένα, η Βενεζουέλα, αφενός, δεν υποστηρίζει ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός παραπέμπει ρητώς σε διατάξεις των συμφωνιών του ΠΟΕ και, αφετέρου, δεν προσδιόρισε με ποιες πράξεις ούτε σε ποια περίπτωση σκόπευε η Ένωση να εκπληρώσει, μέσω του προσβαλλόμενου κανονισμού, ειδική υποχρέωση αναληφθείσα στο πλαίσιο του ΠΟΕ. Τέλος, το Γενικό Δικαστήριο απορρίπτει επίσης το επιχειρήμα της Βενεζουέλας που στηρίζεται σε άσκηση, εκ μέρους του Συμβουλίου, εξωεδαφικής αρμοδιότητας. Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο επισημαίνει ότι τα επίμαχα περιοριστικά μέτρα αφορούν πρόσωπα και καταστάσεις που υπάγονται στη δικαιοδοσία των κρατών μελών *ratione loci* ή *ratione personae*. Στο πλαίσιο αυτό, το Γενικό Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η εξουσία του Συμβουλίου να λαμβάνει περιοριστικά μέτρα εντάσσεται στο πλαίσιο αυτοτελών μέτρων της Ένωσης τα οποία θεσπίζονται στο πλαίσιο της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας (ΚΕΠΠΑ) και τα οποία αποσκοπούν, μεταξύ άλλων, να διασφαλίσουν την εκπλήρωση των *erga omnes partes* υποχρεώσεων προς τήρηση των αρχών που απορρέουν από το γενικό διεθνές δίκαιο και τις διεθνείς πράξεις οικουμενικού ή οιονεί οικουμενικού χαρακτήρα, ιδίως από το άρθρο 1 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Κατά της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου μπορεί να ασκηθεί αναίρεση, περιοριζόμενη σε νομικά ζητήματα, ενώπιον του Δικαστηρίου, εντός δύο μηνών και δέκα ημερών από της κοινοποιήσεώς της.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προσφυγή ακυρώσεως αποσκοπεί στην ακύρωση πράξεων των οργάνων της Ένωσης που αντιβαίνουν στο δίκαιο της Ένωσης. Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τα κράτη μέλη, τα όργανα της Ένωσης και οι ιδιώτες μπορούν να ασκήσουν προσφυγή ακυρώσεως ενώπιον του Δικαστηρίου ή του Γενικού Δικαστηρίου. Αν η προσφυγή είναι βάσιμη, η πράξη ακυρώνεται. Το καθού όργανο της Ένωσης οφείλει να καλύψει το ενδεχόμενο κενό δικαίου που δημιουργεί η ακύρωση της πράξεως.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Γενικό Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο και, ενδεχομένως, η σύνοψη](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της.

Επικοινωνία: Ευαγγελία Λύκου © (+352) 4303 2077

Ακολουθήστε μας!

